

Can Batlle

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Zona central del terme
Emplaçament: Carretera vella d'Igualada (C-37 z) al km. 87,4 camí en direcció W 1,5 km aprox.
Alçada: 351

Coordenades:

Latitud: 41.69174
Longitud: 1.7616
UTM Est (X): 396944
UTM Nord (Y): 4616292

Classificació

Número de fitxa: 08098-266
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle: XIV-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: POUM: catàleg de béns a protegir (P12). Catàleg masies (núm. 005)
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 08097A012000070000EF
Fitxes associades:
[Capella de Santa Margarida](#)
Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dt., 01/12/2015 - 01:00

Descripció

Masia de grans dimensions que ha estat una de les més influents en la història recent del municipi. El conjunt consta d'un gran cos residencial més una construcció en forma de U que tanca el recinte per la part nord-est i una gran zona enjardinada al seu entorn. El cos residencial té una planta irregular, i està composta per diversos cossos fruit de diverses ampliacions. Té coberta a dues aigües i consta de planta baixa primer pis i golfes. La façana principal, encarada al sud-est, presenta un aspecte senyorial, reforçat per la presència d'una torre quadrada, a l'extrem est, i una galeria que ocupa tot el flanc oest. En aquesta façana hi trobem tres portals d'entrada, tots ells acabats amb una arcada adovellada de pedra picada. Al nivell del primer pis les obertures disposen d'un petit balcó. A un dels extrems hi ha la galeria, formada per deu obertures d'arc rebaixat que ocupen les tres façanes d'aquest costat. A l'altre extrem s'aixeca la torre, que arriba a l'alçada d'un tercer pis i en aquest últim nivell disposa d'un seguit d'arcs rebaixats semblants als de la galeria. Les parets exteriors de tot el conjunt estan arrebossades i pintades. L'accés a la casa queda tancat per un cos en forma de U, d'una sola planta i que forma un gran pati interior. Aquesta part, ocupada pels garatges, celler, sala de jocs i habitatge del masover, va ser construïda el 1950. Al costat sud-est el recinte adopta la forma d'una gran terrassa amb una balustrada ceràmica.

Observacions:

Inscripció en una llinda a la façana principal: "Julia BO[?]villa a fet fe la obra lo any 1815". Inscripció en una llinda a la façana principal: "José Gallart. Reconstruido 1950". Inscripció en una llinda a la façana principal: "Julia BO[?]villa a fet fe la obra lo any 1815". Situat en zona d'expectativa arqueològica.

Història

En època medieval aquest mas es coneixia amb el nom de Cerevigia o Saravivia, i més endavant amb el nom de Servinya o Servitge, però no s'ha de confondre amb el mas proper de can Servitge, al terme de Rajadell. Sabem que l'any 1268 hi residia un tal Guillem de Saravija (CAPDEVILA, 2006: 82). L'any 1317, amb motiu del casament de Berenguer Ceravija amb una filla de Ramon Morera (del mas Centelles de Rajadell) el primer fa donació del mas al seu fill, també anomenat Berenguer, en qualitat d'hereu (CAPDEVILA, 2001). El senyor del mas era Pere de Rocha, de Manresa, que el posseïa a mitges amb Berenguer Morera, un acabat manresà. Al mas hi residia Berenguer Cerevigia, que el 1307 tenia un deute de 200 sous amb el seu senyor. L'any 1326 Berenguer va pagar al seu senyor, que llavors era "Perico" de Rocha, la quantitat de 50 sous com a dret de remença perquè la seva filla Romia pogués abandonar el mas amb motiu del seu casament amb un fill del mas Exarcello o Axartell (CAPDEVILA, 2006: 75, 81). A les darreries del segle XVI o primers del XVII els Servitge passen a ser propietaris del mas Montgròs, de manera que Valentí Servitge, fill de Bernat és hereu dels dos masos. Així quedava constituïda una important finca que incloïa una bona part del sector nord-oest del terme. Al primer quart del segle XVIII els Servitge perden la titularitat del mas, que passa a nom de Pere Soler (CAPDEVILA, 1997: 23). Dins l'heretat del mas hi havia la capella, avui desapareguda, de Santa Margarida, documentada des del segle XIII i en la qual hi van residir diverses deodonades. Al segle XVII la capella encara rebia donacions i queda clar que era de propietat del mas. Per exemple, l'any 1654: "deix i llegue a la capella de Santa Margarida que és del hereu del mas Seravija de dit terme de Guardiola, la qual està construïda dins la heretat de dit mas Seravija" (CAPDEVILA, 2006: 42). El nom del mas va tornar a canviar a partir del segle XVIII, quan el propietari de la casa es va convertir en el batlle del poble i es va començar a anomenar Can Batlle. En aquests últims segles ha estat un dels masos més pròspers del terme, tal com posen en evidència les dimensions de la construcció. Al llarg del segle XVIII bona part de les cases que van configurar el nucli urbà de Guardiola,

sobretot al carrer de la Creu, pertanyien a can Batlle. Segons uns gravats que s'observen a les llandes de la masia, l'any 1815 es van fer obres importants a la casa, tal vegada la façana principal. Segons notícies orals, en aquesta època el propietari era un home de cal Valentinet, de Sant Salvador de Guardiola i el masover era Josep Sellarès Barba (de Set Rengs). Entorn de 1950 Josep Gallart Folch va adquirir la masia, juntament amb la de Montgròs i, una mica després, el mas Coll. Procedia d'una família d'indians de la Bisbal d'Empordà establerts a Barcelona, on també eren propietaris del Palau de les Heures. Josep Gallart va ocupar un alt càrrec a la companyia d'automòbils Hispano-Suiza i era també col·leccionista de pintura. Segons indica una inscripció, Josep Gallart va reconstruir la masia el 1950 i li va donar un aire més senyorial. També va construir de nova planta el tancament del recinte per l'ala nord-est. Al cap de poc els Gallart van vendre la finca als Riera, de Manresa, i aquests a la família Rosell, propietaris de Piensos Ganador, de Manresa. Més recentment, la casa fou venuda als actuals propietaris.

Bibliografia

CAPDEVILA PLANS, Jaume (1997). Quaderns de la Guíxola, núm. 5 (gener de 1997), Cercle Cultural la Guíxola, Sant Salvador de Guardiola, p. 23-25. CAPDEVILA, Jaume (2001). "Santa Margarida de can Servitja (avui can Batlle). Sant Salvador de Guardiola. Sant Jaume de l'Erm de Vallhonestà. Sant Vicenç de Castellet. Dues capelles rurals del segle XIII". Quaderns de la Guíxola, núm. 9 (abril de 2001), Cercle Cultural la Guíxola, Sant Salvador de Guardiola. CAPDEVILA I PLANS, Jaume (2006). Castell de Guardiola. Els orígens de Sant Salvador de Guardiola. Segles X-XIV (premi Excursionisme 2004), Centre Excursionista de la Comarca del Bages, Manresa, p. 18, 23, 39, 40-42, 75, 81, 82. Diputació de Barcelona; BERRY SAR, S.L. (2010). Pla especial de catalogació de masies i cases rural en sòl no urbanitzable. Ajuntament de Sant Salvador de Guardiola (núm. 005).

